

Lovforslag nr. L 73. Fremsat den 18. november 1993 af industriministeren (Trøjborg)

Forslag

til

Lov om butikstid

§ 1. Butikstiden i detailhandlen er på hverdage fra kl. 6 til kl. 20, lørdag dog fra kl. 6 til kl. 14.

Stk. 2. Den første og den sidste lørdag i måneden forlænges butikstiden til kl. 17. Påske- og pinselørdag samt den sidste lørdag før juleaftensdag forlænges butikstiden til kl. 20. Den sidste søndag før juleaftensdag er butikstiden fra kl. 10 til kl. 20.

Stk. 3. Butikker må ikke holdes åbne for publikum på grundlovsdag og juleaftensdag samt uden for de i stk. 1 og 2 angivne butikstider. Falder den første lørdag i måneden på nytårsdag eller grundlovsdag, forlænges butikstiden den efterfølgende lørdag til kl. 17.

Stk. 4. Kunder, som befinder sig i en butik ved butikstidens ophør, kan ekspederes i indtil et kvarter efter dette tidspunkt.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder ikke anvendelse på salg fra automater. Detailsalg af stærke drikke må dog ikke ske fra automater.

Stk. 6. Loven gælder ikke for apoteker, jf. lov nr. 279 af 6. juni 1984 om apoteksvirksomhed med senere ændringer.

§ 2. Bestemmelsen i § 1, stk. 1-3, gælder ikke for salg af følgende varer:

- 1) Brændsel.
- 2) Proviant til skibe og luftfartøjer samt til lastmotorkøretøjer i langturstrafik.
- 3) Motorkøretøjer, traktorer, landbrugs- og entreprenørmaskiner, skibe og luftfartøjer, samt brændstof og tilbehør hertil.
- 4) Lystbåde, campingvogne, telte og andet lejrudstyr.
- 5) Fersk fisk uden for sædvanlig butikshandel.
- 6) Naturalprodukter af eget jordbrug og husdyrhold.

7) Havebrugsvarer fra gartnerier og planteskoler.

8) Husdyr.

9) Løsøre, der afhændes ved tvangsauktion eller er indleveret fra et bo og afhændes ved frivillig, offentlig auktion.

Stk. 2. Salg fra udstillinger, forlystelseshaver, dyreparker o.lign. er ikke omfattet af bestemmelserne i § 1, stk. 1-3.

§ 3. Bestemmelserne i § 1, stk. 1-3, gælder ikke for butikker, der til enhver tid kun fører et begrænset varesortiment, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte butikker må ikke stå i indvendig forbindelse med butikker, der er omfattet af bestemmelserne i lovens § 1, medmindre det sikres, at kunderne uden for butikstiden kun har adgang til det begrænsede varesortiment.

§ 4. Bestemmelserne i § 1, stk. 1-3, gælder ikke for områder, der i det væsentlige benyttes til sommer- og weekendophold. Det samme gælder områder ved den dansk-tyske landegrænse.

Stk. 2. Beslutning om, hvilke områder der skal være omfattet af stk. 1, træffes af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte organisationer. Der kan herunder fastsættes begrænsninger i åbningstiden. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler for områdeafgrænsningen og for, hvem der skal forhandles med, og kan herunder bestemme, at forhandling med de berørte organisationer ikke er påkrævet, hvis kommunalbestyrelsens tidligere truffene beslutning om det pågældende område videreføres uændret. I reglerne kan be-

stemmes, at fritagelse vedrørende sommerhusområder ikke skal gælde butikker, der ikke blot tilsigter at dække de lokale behov, men hvis væsentligste kundekreds kommer andetsteds fra.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens beslutning om områdeafgrænsningen træffes for indtil 5 år ad gangen. Kommunalbestyrelsen kan dog udvide området, såfremt særlige grunde taler herfor.

§ 5. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning give tilladelse til udvidede butikstider i haveforeninger, på lejrpladser, ved lystbådehavne, i idrætsanlæg, i større trafikknudepunkter samt på eller ved sygehuse eller lignende institutioner.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter forhandling med vedkommende organisationer give tilladelse til udvidede butikstider for butikker, der i særlig grad betjener turister, og som kun fører et nærmere angivet varesortiment (gaveartikler, særlige udvalgsvarer, antikviteter o.lign.). Tilladelsen kan gives for indtil 5 år ad gangen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter forhandling med de nævnte organisationer give lejlighedsvis og tidsbegrænset tilladelse til udvidede butikstider i forbindelse med store turistbesøg, kongresser o.lign. Tilladelsen kan begrænses til kun at omfatte en enkelt eller enkelte butikker i det område, hvor de pågældende turister må antages i almindelighed at ville foretage deres indkøb.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan endvidere tillade udvidet butikstid for salg ved omfattende festligheder o.lign.

Stk. 5. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter regler for meddelelsen af de i stk. 1-4 nævnte tilladelser.

§ 6. Kommunalbestyrelsen kan tillade butikker i områder, der efter § 3 i lov om planlægning er udpeget som erhvervszoner, at udvide butikstiden.

§ 7. Kommunalbestyrelsens afgørelser i henhold til §§ 4 og 5 kan af de foreninger og organisationer, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bemyndiger hertil, indbringes for et butikstidsankenævn, der nedsættes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Nævnet skal bestå af 1 formand og 2 andre medlemmer. Formanden skal være jurist. Alle medlemmer skal være uaf-

hængige af berørte kommunale eller organisationsmæssige interesser. Formanden samt de andre medlemmer og disses suppleanter udnævnes for indtil 4 år ad gangen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 2. For indgivelse af klage efter stk. 1 betales et gebyr på 4.000 kr.

Stk. 3. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 8. Overtrædelse af § 1 og § 3, stk. 2, overtrædelse af vilkår og betingelser for tilladelser givet i medfør af loven samt udøvelse af detailhandel i strid med en frakendelse af retten her til, jf. stk. 2, straffes med bøde. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen, skal der ved udmålingen af bøde tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel. Der skal endvidere i gentagelsestilfælde udmåles en skærpet bøde.

Stk. 2. Har en erhvervsdrivende gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af § 1, § 3, stk. 2, eller af vilkår og betingelser for tilladelser givet i medfør af loven, kan retten frakende den pågældende adgangen til at udøve detailhandel på bestemte tidspunkter og til at sælge bestemte varer.

Stk. 3. Den, der med kendskab til at en butik er omfattet af § 3, leverer varer, som ikke er omfattet af det tilladte varesortiment, straffes med bøde.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelselskab el. lign., kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan bødeansvar pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab.

§ 9. Loven træder i kraft den 1. april 1994. Industriministeren fastsætter dog tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 6.

Stk. 2. Lov om butikstid, jf. lovbekendtgørelse nr. 558 af 18. august 1989, som ændret ved lov nr. 478 af 24. juni 1992, ophæves.

Stk. 3. Tilladelser i henhold til den tidligere lov bevarer deres gyldighed indtil 1 år efter denne lovs ikrafttræden.

Stk. 4. § 7 finder alene anvendelse på afgørelser, som er truffet efter denne lovs ikrafttræden.

F. t. l. om butikstid

Stk. 5. I lov om forlængelse af visse frikommuneforsøg m.v. ophæves § 2, stk. 2. Frikommuneregulativer, der er forlænget af kommunalbestyrelsen efter § 2, stk. 2, i lov om forlæn-

gelse af visse frikommuneforsøg m.v., har ikke længere gyldighed.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at foretage en for-
enkling af lov om butikstid (lukkeloven), jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 558 af 18. august 1989, som ændret
ved lov nr. 478 af 24. juni 1992, samtidig med, at
loven moderniseres og tilpasses forbrugernes behov
for åbningstider i detailhandlen. Ved lovforslaget
ændres lov om butikstid, således at tidsrummet, hvor
butikkerne i detailhandlen almindeligvis kan holde
åbent, udvides. I øvrigt bygger lovforslaget stort set
på den gældende lov. Dog skal der fremover kun væ-
re én samlet sortimentsliste for de butikker, som øn-
sker at føre et begrænset varesortiment for derved at
kunne holde åbent uden for den faste butikstid (sor-
timentsbutikker). Endvidere vil det efter lovforslaget
fremover alene være kommunalbestyrelserne, der
kan dispensere fra de faste åbningstider. Det fore-
slås, at disse dispensationer skal kunne indbringes
for et butikstidsankenævn af visse organisationer,
som tillægges klageadgang af Erhvervs- og Selskabs-
styrelsen. For overtrædelser er der efter lovforslaget
offentlig påtale i modsætning til i dag, hvor påtale
kun finder sted efter begæring af de foreninger og
organisationer, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
bemyndiger hertil. Herudover indeholder forslaget
bestemmelser om skærpede sanktioner ved gentagne
overtrædelser.

2. Gældende ret

Efter lov om butikstid er den almindelige butikstid
fastsat til kl. 6 – 17.30 på hverdage og kl. 6 – 12 på
lørdage. Hertil kommer en supplerende åbningstid
på 10 timer ugentligt. Den længst tilladte åbningstid
er på hverdage fastsat til kl. 20 og på lørdage til kl.
14. Den første lørdag i måneden forlænges den al-
mindelige butikstid til kl. 17 (lang lørdag).

Disse åbningstidsregler suppleres af en lang ræk-
ke undtagelser og dispensationer. Blandt disse kan
nævnes bestemmelserne om sortimentsbutikker,
hvorefter butikker, der kun fører et nærmere fastsat
varesortiment, ikke er omfattet af lovens bestemmel-

ser. Herudover har kommunalbestyrelserne mulig-
hed for at undtage områder, der i det væsentlige be-
nyttes til sommer- og weekendophold. Kommunal-
bestyrelserne kan endvidere give tilladelse til udvi-
dede åbningstider i haveforeninger, på lejrpladser, i
større trafikknudepunkter mv. samt til butikker, der i
særlig grad betjener turister, og som kun fører et
nærmere angivet varesortiment. Kommunalbestyrel-
sen kan også give tilladelse – lejlighedsvis og tidsbe-
grænset – til udvidede butikstider i forbindelse med
store turistbesøg, kongresser o.lign.

Endelig kan politimesteren give tilladelse til udvi-
dede butikstider for salg i forlystelseshaver mv. samt
ved omfattende festligheder o.lign.

Påtale for overtrædelse af lovens bestemmelser
kan kun finde sted efter anmodning fra de foreninger
eller organisationer, som Erhvervs- og Selskabssty-
relsen bemyndiger hertil.

3. Baggrunden for lovforslaget

Lov om butikstid har de senere år været genstand
for debat i Folketinget, i brancheorganisationerne og
i medierne. Debatten er taget til i takt med sam-
fundsudviklingen, hvor bl.a. grænsen mellem ar-
bejdstid og fritid er blevet mere og mere flydende.
Udviklingen stiller krav til detailhandlen om fleksi-
bilitet. Kravet er rejst både fra forbrugernes og fra
detailhandlens side.

De gældende åbningstidsbestemmelser har i en år-
række skabt problemer og besværligheder for detail-
handlen og forbrugerne. På den anden side har hen-
synet ikke mindst til de butiksansatte og et stort an-
tal mindre butikker været anført til støtte for at beva-
re begrænsninger i åbningstiderne.

Sortimentsbestemmelserne har været forbundet
med problemer omkring afgrænsning af varesorti-
menter. Endvidere har en del sortimentsbutikker i
praksis ikke overholdt disse bestemmelser. Derved
er der skabt konkurrenceforvridning i forhold til bu-
tikker, der er omfattet af lovens åbningstidsregler.

Også reglerne om kommunalbestyrelsens mulig-
hed for at fastsætte undtagelser fra lovens åbningsti-
der i sommerhusområder samt kommunalbestyrel-

sens mulighed for at tillade udvidede butikstider i haveforeninger, i trafikknudepunkter, i forbindelse med store turistbesøg mm. har givet anledning til problemer, hvad sagerne indbragt for tilsynsrådene vidner om. Dispensationsbestemmelserne er blevet underkastet en meget forskellig – og til tider yderst liberal – fortolkning i de enkelte kommuner. Der er herved skabt konkurrenceforvridende skel mellem butikker i og butikker uden for dispensationsområderne.

Forsøget med frikommuner, som begyndte i midten af 1980-erne, giver frikommunerne mulighed for på alle hverdage at fravige de gældende regler i lov om butikstid. Ved sådanne forsøg skal i videst muligt omfang undgås konkurrenceforvridning i forhold til butikker beliggende i tilstødende kommuner. I praksis har det været næsten umuligt at undgå en vis konkurrenceforvridning.

Ved forslag til Lov om detailsalg på søn- og helligdage mv. (L 9), som blev fremsat den 7. oktober 1992, forsøgte den daværende regering at ophæve den gældende lov om butikstid. Debatten om forslaget, der efter regeringsskiftet i januar 1993 blev trukket tilbage, viste, at der er brug for en liberalisering og forenkling af butikstidsreglerne. Ved behandlingen af forslaget blev det dog samtidig klart, at en fuld ophævelse af reglerne ikke er mulig i dag.

4. Lovforslagets indhold

Ved lovforslaget udvides butikstiden på hverdage. Reglerne om almindelig og supplerende butikstid ophæves, således at der fremover er én fælles butikstid, inden for hvilken butikkerne i detailhandlen kan holde åbent. Butikstiden er i lovforslaget fastsat til kl. 6-20 mandag til fredag og til kl. 6-14 på lørdage, dog til kl. 17 på første og sidste lørdag i måneden. Søn- og helligdage er fortsat lukkedage. Derudover er grundlovsdag og juleaftensdag i lovforslaget gjort til fulde lukkedage. Den enkelte butik har herefter frihed til at fastsætte sin åbningstid inden for det ovennævnte tidsrum. Herved er det tanken at imødekomme kravet om fleksibilitet med skyldig hensyntagen til de butiksansatte. De små butikker i lokalområderne kan »nøjes« med at holde åbent, når kundeunderlaget er til stede uden for den normale arbejdstid. Samtidig får forbrugere, der arbejder langt fra deres bopæl, mulighed for at nå hjem til deres lokalområde og foretage indkøbene her.

Den gældende regel om de såkaldte sortimentsbutikker ophæves og erstattes af en bestemmelse, hvorefter der fremover alene vil være ét samlet sortiment for disse butikker. Dette fælles sortiment skal i det væsentlige samle de gældende sortimenter for de enkelte sortimentsbutikker. Der vil fortsat være tale om

et begrænset sortiment, som ikke indeholder øl, vin eller spiritus. I forbindelse med fastsættelsen af sortimentet vil interesseorganisationerne blive inddraget. Det er håbet, at administrationen af sortimentsreglerne herved lettes.

Kommunalbestyrelsen vil, som hidtil, kunne tillade udvidet åbningstid for butikker, som er beliggende i sommer- og weekendområder, i grænseområderne, på lejrpladser, i lystbådehavne og i større trafikknudepunkter mv., samt for turisthandel. Desuden er kommunalbestyrelsens kompetenceområde ved lovforslaget udvidet til også at gælde tilladelser til udvidet butikstid ved omfattende festligheder. Sådanne tilladelser gives i dag af politiet. Det er fundet mest praktisk at overføre denne dispensationshjemmel til kommunalbestyrelsen.

Det foreslås, at der nedsættes et ankenævn, som kan tage stilling til lovligheden af de af kommunalbestyrelsen meddelte dispensationer. Frem til 1989 eksisterede et lignende butikstidsankenævn. Med et ankenævn for kommunalbestyrelsens afgørelser vil det være muligt at opnå en ensartet fortolkning af loven i samtlige landets kommuner. Desuden vil en for liberal og udvidende fortolkning af loven kunne undgås. Herved vil mange af de i dag kendte konkurrenceforvridende situationer mellem butikker i og butikker uden for dispensationsområderne kunne forhindres.

Efter forslaget vil enhver kunne anmelde overtrædelser af loven til politiet, ligesom politiet umiddelbart kan tage sager op på eget initiativ. Overtrædelser af butikstiden og sortimentsreglerne straffes med bøde. For at imødegå, at visse butikker konsekvent overtræder reglerne, er det fastsat, at der i gentagelsestilfælde skal udmåles en skærpet bøde, ligesom der – såfremt der ikke samtidig sker konfiskation – ved bødeudmålingen skal tages hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel ved overtrædelserne.

Ligeledes vil det være muligt ved dom at indskrænke åbningstiden og sortimentet for butikker, der gentagne gange har overtrådt lovgivningen.

5. Høring

Lovforslaget er samtidig med fremsættelsen sendt i høring hos Arbejdsministeriet, Boligministeriet, Energiministeriet, Finansministeriet, Fiskeriministeriet, Forsknings- og Teknologiministeriet, Forsvarsministeriet, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Landbrugsministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for Erhvervs- og Turisme, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Sundhedsministeriet, Trafikmini-

steriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Økonomiministeriet, Forbrugerrådet, Dansk Industri, Håndværksrådet, Danmarks Turistråd, Turismens Fællesråd, Det Danske Handelskammer, HK/Handel, Dansk Handel og Service, De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Landsforeningen Loyal Handel, Danske Andelselskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Det Kooperative Fællesforbund, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Dansk Textil Union, Danmarks Isenkræmmerforening, Danske Kioskers Centralforening, Dansk Is- og Konfekturförening, Dansk Blomsterhandlerforening, Sammenslutningen af danske Benzinförhandlere, Danmarks Automobilforhandlerforening, Dansk Automat Brancheforening, Kommunernes Landsforening, Amdsrådsforeningen i Danmark, Københavns Magistrat, Frederiksberg kommunalbestyrelse, Foreningen af politimestre i Danmark, Politidirektøren i København, Københavns City Center, Danmarks Frugthandlere, Danske Slagtermestres Landsforening, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Dansk Fødevareråd, Funktionsnærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, De Danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Statens Husholdningsråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, Finansrådet, Statstjenestemændenes Centralorganisation I, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Finansforbundet, Danmarks Sparekasseforening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Realkreditrådet, Assurandør-Societetet, Danmarks Frisørmesterforening, Dansk Frisør & Kosmetikerforbund og Vin- og Tobakshandlernes Landsforening.

6. Administrative og økonomiske konsekvenser

For politiet skønnes ændringerne udgiftsmæssigt neutrale, idet en eventuel stigning i anmeldelser p.g.a. den offentlige påtale forventes opvejet af den administrative lettelse som følge af, at dispensationsadgangen i forbindelse med festlige lejligheder overgår til kommunerne. For kommunerne forventes administrationen stort set uændret, idet kommunerne allerede efter gældende lovgivning behandler dispensationsansøgninger.

For Erhvervs- og Selskabsstyrelsen forventes den foreslåede bestemmelse om butikstidsankenævnet, hvortil styrelsen efter forslaget stiller sekretariatsbistand, at medføre en administrativ ekstrabelastning svarende til ½ årsværk. Herudover må påregnes lønudgifter til formanden for ankenævnet. Disse udgifter afholdes inden for Industriministeriets rammer.

Forslaget indebærer en forbedring af de konkurrencemæssige vilkår for detailhandlen som følge af

de mere fleksible åbningstider, der giver mulighed for at tilrettelægge åbningstiderne efter lokale behov. Indførelsen af et Butiksankenævnet vil endvidere sikre, at kommunernes fortolkning af dispensationsbestemmelserne vedrørende åbningstiden bliver ensartet, hvilket vil medvirke til at ligestille butikkerne konkurrencemæssigt på tværs af kommunegrænser. Endelig vil lovforslagets opstramning af sanktionssystemet imødegå de konkurrenceforvridninger, som i dag opstår ved overtrædelse af reglerne.

Forslaget forventes ikke at påføre erhvervslivet øgede udgifter, bl.a. fordi detailhandlen ikke påføres nye pligter. Dog bemærkes, at klageberettigede foreninger og organisationer skal betale et gebyr på 4.000 kr. ved indbringelse af kommunalbestyrelsens afgørelser for Butiksankenævnet. I områder, hvor butikstiden i dag ikke udnyttes fuldt ud, forventes forslaget ikke at få betydning for de almindelige butikkers åbningstid. Forslaget giver mulighed for en omlægning eller udvidelse af butikstiden. En udvidelse af butikstiden kan medføre udgifter for den enkelte butik. Denne mulighed forventes imidlertid udnyttet i tilfælde, hvor den udvidede åbningstid skønnes at give grundlag for en øget indtjening.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen træder i stedet for den gældende lovs § 1. Ved *stk. 1* er der skabt mulighed for, at butikkerne fra mandag til fredag kan holde åbent til kl. 20 og på lørdage til kl. 14. Dog vil butikkerne i medfør af *stk. 2, 1. pkt.*, på den første og den sidste lørdag i måneden kunne holde åbent til kl. 17.

Butikkerne kan frit fastsætte deres åbningstid inden for den i § 1, *stk. 1*, fastsatte butikstid. Bestemmelsen muliggør en fleksibel tilpasning til lokale behov. Der vil fremover være en fast butikstid, og be- greberne almindelig og supplerende butikstid forsvinder.

Lovforslaget omfatter alene varer, der sælges fra fast forretningssted, jf. næringslovens § 10. Dette svarer i det væsentlige til, hvad der er gældende efter den nuværende lov. Er der givet tilladelse efter næringsloven til salg på messer, kortvarige udstillinger, dyrskuer, festivaler, omrejsende forlystelseshaver mv., er dette salg ikke omfattet af lovforslaget.

Butikker omfatter, ligesom efter den gældende lov, salgs- og udleveringssteder, herunder boder og studepladser. Lagre og håndværkeres salg fra lagre vil være omfattet af forslaget, når disse fungerer som salgs- eller udleveringssted. Fordeling af varer fra andelsforeninger er tillige omfattet af lovforslaget,

når fordeling foregår fra et salgs- eller udleveringssted.

Bortset fra bestemmelserne om »lange lørdage« svarer *stk. 2* til den gældende lovs § 1, *stk. 3*, hvorefter butikstiden er udvidet på påske- og pinselørdag samt den sidste weekend (lørdag og søndag) før juleaftensdag.

Efter *stk. 3, 1. led*, gøres grundlovsdag og juleaftensdag til lukkedage. Bestemmelsen er begrundet i hensynet til de butiksansatte. Den øvrige del af *stk. 3* viderefører reglerne i den gældende lovs § 1, *stk. 4, 1. pkt.*

Automater betragtes som fast forretningssted, jf. næringslovens § 10, *stk. 2*. Det er dog i sagens natur fundet hensigtsmæssigt at undtage dem fra bestemmelserne om butikstid i *stk. 1-3*. I *stk. 5* præciseres det endvidere, at der ikke må ske detailsalg af stærke drikke fra automater. Ved stærke drikke forstås varer, der er omfattet af § 1, *stk. 4*, i lov om restaurations- og hotelvirksomhed mv. Bestemmelsen betyder, at automatsalg af stærke drikke kun kan ske efter reglerne i lov om restaurations- og hotelvirksomhed mv.

I *stk. 6* er fastsat, at apoteker ikke er omfattet af loven, idet apotekers og apotekenheders åbningstider er reguleret af lov om apoteksvirksomhed.

Visse bestemmelser i § 1 i den gældende lov om butikstid er ophævet, idet disse er fundet ikke tidsvarende eller uden betydning og dermed unødvendige at medtage i loven.

Således er det i forslaget ikke fundet nødvendigt direkte at nævne håndværkeres salg fra lagre. Lagre vil naturligt være omfattet af forslaget, når disse fungerer som salgs- eller udleveringssted. § 1, *stk. 4*, i den gældende lov er derfor udgået.

Reglerne om skiltning med åbningstid, som findes i den gældende lovs § 1, *stk. 5*, blev i sin tid medtaget i den gældende lov for at skabe mulighed for kontrol af den enkelte butiks overholdelse af reglerne om supplerende butikstid. Da den supplerende butikstid bortfalder med lovforslaget, er en bestemmelse om skiltning derfor heller ikke medtaget. Orienteringen af kunderne om butikernes åbningstid er i butikernes egen interesse, og der er derfor ingen grund til at lovgive herfor.

Heller ikke den gældende lovs § 1, *stk. 6*, hvorefter loven også gælder for fordeling af varer fra andelsforeninger er medtaget i lovforslaget. Som ved salg fra lagre er også varefordeling fra andelsforeninger umiddelbart omfattet af loven, når salget foregår fra salgs- eller udleveringssted. Der er således ikke mulighed for at omgå loven ved at erstatte en butik/forretning med en andelsforening.

Bestemmelsen i den gældende lovs § 1, *stk. 8*, om frisørsaloner og saloner for skønhedspleje er ophævet, idet man har fundet, at loven ikke, til trods for det salg der finder sted herfra, bør omfatte sådanne liberale erhverv, hvor accessorisk salg af artikler, der knytter sig til denne virksomhed, er af underordnet betydning i forhold til den egentlige virksomhed. Virksomheder af lignende karakter har ikke været henført under lov om butikstid. Her tænkes bl.a. på helsecentre og lign., hvorfra der også foregår et vist detailsalg. Kun en mindre del af disse virksomheders omsætning består af varer til forbrugere (detailhandel). Det samme gælder salg af accessoriske varer fra fx. restaurationer (cigaretter, tændstikker mv.).

Bestemmelsen i den gældende lovs § 1, *stk. 7*, om optagelse af bestillinger er udgået som overflødig efter liberaliseringen af åbningstiden.

Til § 2

§ 2, *stk. 1*, viderefører den gældende lovs § 2, hvorefter salg af visse varer er undtaget fra bestemmelserne i § 1. Herved vil varer, som efter den gældende lov kan forhandles uden for den faste butikstid, også fremover kunne forhandles uden for butikstiden.

I *stk. 1, nr. 3*, er tilføjet »brændstof«, idet det er fundet nødvendigt at klargøre, at benzin mv. ubetinget falder uden for lovens område, uanset at salget sker fra en butik, hvor der sælges varer, som kun må sælges inden for den faste butikstid.

Bestemmelsen i *stk. 1* er udtømmende. Som noget nyt kan lystbåde, campingvogne, telte og andet lejrudstyr sælges uden for butikstiden.

Enkelte af punkterne i den gældende lovs § 2 er udgået, da de må anses for overflødige. Åbningstiderne med hensyn til salg af medicinalvarer fra apoteker og apotekers håndkøbsudsalg er, ligesom for salg af mad- og drikkevarer fra hoteller og restaurationer, omfattet af anden lovgivning, jf. ovenfor, og falder derfor uden for lovforslagets område.

Ifølge *stk. 2* er salg fra udstillinger, forlystelseshaver, dyreparker o.lign. ikke omfattet af bestemmelserne i § 1. Ved »udstillinger« forstås arrangementer, der alene har til formål at fremvise ting/varer. Egentlige salgsarrangementer falder således uden for begrebet udstilling. Udstillingerne skal være båret af en idé. Da lovforslaget alene gælder for faste forretningssteder, vil kortvarige udstillinger og omrejsende forlystelser ikke være omfattet af bestemmelsen. Med bestemmelsen vil museers salg af plakater, postkort, souvenirs mv. være undtaget fra åbningstidsreglerne. Under bestemmelsen hører også zoologiske haver og faste forlystelsesparker.

Til § 3

Lovforslagets § 3 erstatter den gældende lovs § 3, stk. 1. Efter forslaget § 3 forsvinder sondringen mellem de i dag kendte sortimentsbutikker – kiosker, konfekturbutikker, bagerbutikker, brødudsalg, smørrebrødsbutikker, blomsterbutikker og benzinstationer. I stedet skal der fremover kun findes ét fælles begrænset sortiment for sortimentsbutikker. Sortimentet fastsættes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Det er tanken, at dette sortiment skal indeholde stort set alle de varegrupper, som i dag er tilladt for de enkelte sortimentsbutikker. Herved får de allerede eksisterende sortimentsbutikker mulighed for at fortsætte driften uændret – alle med udvidet sortiment – efter lovforslagets vedtagelse. Speciallovgivning vedrørende miljø, levnedsmidler mv. skal dog fortsat respekteres og vil kunne begrænse sortiments sammensætningen under hensyntagen til forholdene i den enkelte butik.

Ved fastsættelsen af det samlede sortiment vil følgende hensyn – som ved tidligere fastsættelse af sortiment – blive afvejet:

- 1) At forbrugerne får adgang til at dække visse presserende indkøbsbehov uden for den faste butikstid,
- 2) at sortimenterne giver sortimentsbutikkerne en rimelig omsætningsmulighed og
- 3) at de almindelige (ikke-sortiments) butikker ikke må udsættes for urimelig konkurrence.

Ved fastsættelsen af sortimentet vil de berørte organisationer blive inddraget.

Fastsættelsen af ét samlet sortiment, gældende for alle sortimentsbutikker, vil lette retshåndhævelsen og kontrollen med sortimentsbestemmelsens overholdelse.

De gældende regler for sortimentsbutikker, som de fremgår af § 6 i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens cirkulære nr. 139 af 28. september 1989 om lov om butikstid og om udstillinger, ønskes opretholdt. Disse er derfor indført i lovtekstens *stk. 2*. Således vil en sortimentsbutik fortsat kunne stå i indvendig forbindelse med en ikke-sortimentsbutik (omfattet af de faste butikstider), når blot der uden for den faste butikstid er etableret en sådan adskillelse, at der skabes sikkerhed for, at salget begrænses til de tilladte varer. Det må her kræves, at der er tale om 2 selvstændige afdelinger, der uden for butikstiden er effektivt adskilt fra hinanden ved hjælp af vægge, gitre eller lignende. Dog stilles der intet krav om, at hver af afdelingerne har eget kasseapparat eller egen indgang. Den smidige måde, hvorpå en dagligvarebutik kan omdannes til en sortimentsbutik, vil kunne give

de mindre dagligvarebutikker en mulighed for at overleve som supplerende sortimentsbutik.

Med den nye bestemmelse i § 3 har den gældende lovs § 3, stk. 2, mistet sin betydning og er derfor udeladt.

Det er i denne forbindelse tillige fundet unødvendigt at opretholde den gældende lovs § 4, hvorefter butikker, der på hverdage sælger aviser og mejeriprodukter, på søn- og helligdage må holdes åbne fra kl. 6 til kl. 10 for salg af sådanne varer, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter. Det er opfattelsen, at denne bestemmelse »appellerer« til misbrug, idet der i bestemmelsen – i modsætning til bestemmelserne for sortimentsbutikker – intet krav er om, at man i butikkerne på søn- og helligdage skal adskille de tilladte varer fra de ikke-tilladte varer.

Til §§ 4 og 5

Ved lovforslagets §§ 4 og 5 er den gældende lovs §§ 5 og 6 direkte overført. Kommunalbestyrelsen vil således fortsat kunne dispensere fra åbningstidsreglerne for områder, der i det væsentligste benyttes til sommer- og weekendophold, samt i områder ved den dansk-tyske landegrænse. Endvidere kan kommunalbestyrelsen stadig give tilladelse til udvidede åbningstider i haveforeninger, på lejrpladser, i større trafikknudepunkter mv., samt til butikker der i særlig grad betjener turister, og som kun fører et nærmere angivet varesortiment. Endelig kan kommunalbestyrelsen fortsat give tilladelse – lejlighedsvis og tidsbegrænset – til udvidede butikstider i forbindelse med store turistbesøg, kongresser o.lign. Som hidtil vil kommunalbestyrelserne kunne fastsætte begrænsninger i åbningstiden såvel for enkelte butikker som for enkelte varegrupper (fx. øl, vin og spiritus). Disse begrænsninger kan ikke indskrænke butikstiden efter § 1.

Som nyt *stk. 4* er der i § 5 indsat en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen kan tillade udvidet butikstid for salg ved omfattende festligheder o.lign. Denne bestemmelse erstatter § 7 i den gældende lov. Efter den gældende lovs § 7, kan politiet tillade udvidede butikstider for salg i forlystelseshaver, ved dyrskuer, markeder, omfattende festligheder o.lign., samt hvor særlige omstændigheder i øvrigt taler herfor. Da lovforslaget alene omfatter faste forretningssteder, vil dyrskuer, markeder og omrejsende forlystelsesetablissementer fremover falde uden for lovens område. De faste forlystelseshaver, dyreparker mv. er friholdt af den faste butikstid ved lovforslagets § 2, stk. 2. Ved begrebet »særlige omstændigheder« forstås, ifølge bemærkningerne til den gældende lov om butikstid, forhold af ekstraordinær karakter.

ter, fx. katastrofesituationer. Sådanne forhold henhører under de almindelige nødretsregler, og det er derfor unødvendigt at nævne dem i lovforslaget. Ved lovforslaget er indholdet af den gældende lovs § 7 hermed blevet mindre omfattende – alene gældende »omfattende festligheder o.lign.«. Det er derfor fundet mest hensigtsmæssigt, at lade kommunalbestyrelsen, der i øvrigt er bemyndiget til at give dispensation efter lovforslaget, få adgang til at tillade udvidede butikstider ved omfattende festligheder o.lign.

Til § 6

Muligheden for kommunalbestyrelsen til at tillade udvidet åbningstid for butikker i erhvervszoner er opretholdt. Forslaget er et led i en forsøgsordning om etablering af særlige erhvervszoner i visse kommuner. Udvidelsen af åbningstiden kan enten ske generelt i erhvervszonen eller ved, at der for enkelte butikker eller visse butikstyper gives særlige åbningstider. Kommunalbestyrelsen kan derimod ikke indskrænke lovens åbningstidsregler.

Til § 7

Der har fra flere sider været fremsat ønske om genoprettelse af et butikstidsankenævn for afgørelser, som træffes af kommunalbestyrelsen efter den gældende lovs §§ 5 og 6. Grunden hertil er den meget forskellige dispensationspraksis i de enkelte kommuner landet over. Ved denne forskellige og til tider noget liberale fortolkning af reglerne i den gældende lovs §§ 5 og 6 er der i visse tilfælde opstået konkurrenceforvridende situationer mellem handlende i nabokommuner. For at undgå disse situationer bør der skabes ens praksis for alle kommuner. Dette er forsøgt sikret ved *stk. 1*, hvorefter der nedlægges et butikstidsankenævn for kommunalbestyrelsens afgørelser efter forslagets §§ 4 og 5. Ankenævnets medlemmer skal være uafhængige af berørte kommunale eller organisationsmæssige interesser, således at der sikres en objektiv stillingtagen til de forelagte sager. Det er alene de foreninger og organisationer, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bemyndiger hertil, der kan indbringe afgørelser for ankenævnet. Herved sikres, at det alene er sager af større eller principiel betydning, som rejses for nævnet.

Med bestemmelsen i *stk. 2* gives hjemmel til at opkræve et gebyr på 4.000 kr. for behandling af klager over afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen i medfør af denne lovs §§ 4 og 5. Gebyret skal dække en del af de udgifter, der er forbundet med ankenævnets virksomhed, herunder sekretariatsbestand til nævnets medlemmer.

Til § 8

Bestemmelsen i *stk. 1* omhandler sanktionerne ved overtrædelse af butikstidsloven.

Da forslagets bestemmelser også vil gælde offentlige institutioners virksomhed, er det indføjjet i *stk. 4*, at bødeansvar tillige kan pålægges staten eller en kommune, herunder også en amtskommune eller et kommunalt fællesskab.

Reglen i lov om butikstid om begrænset påtaleret er udeladt. På grund af den forenkling, der sker ved lovforslaget, er det ikke nødvendigt at forbeholde påtaleretten for bestemte organisationer o.lign. Overtrædelse af forbudet i forslagets § 1 og § 3, *stk. 2*, af vilkår eller betingelser for tilladelser samt ved detailhandel i strid med en frakendelse af retten hertil er herefter undergivet offentlig påtale. En enkeltperson eller en organisation, som mener at have konstateret en overtrædelse, kan indgive anmeldelse til politiet, ligesom politiet umiddelbart kan gribe ind over for konstaterede lovovertrædelser.

Straffen for overtrædelser vil være bøde, ligesom der vil kunne ske konfiskation efter straffelovens regler herom. Sker der ikke konfiskation, skal der ved bødefastsættelsen tages hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet fortjeneste ved overtrædelser. For at imødegå, at visse butikker tilsidesætter reglerne, foreslås det, at der i gentagelsestilfælde skal udmåles en skærpet bøde. Det er herved hensigten, at der skal ske en mærkbar forhøjelse af bødeniveauet for hver gang, den pågældende dømmes for overtrædelse af lovgivningen.

Bestemmelsen i *stk. 2* er ny. Efter *stk. 2* kan domstolene i forbindelse med en straffesag frakende vedkommende adgangen til at udøve detailhandel på bestemte tidspunkter samt til at sælge bestemte varer. Ved afgørelsen af, om der skal idømmes en sådan indskrænkning i den ellers tilladte åbningstid og/eller sortimentet, må domstolene tage i betragtning, hvilke sanktioner den pågældende tidligere er idømt for overtrædelse af butikstidsreglerne, og om der er behov for at iværksætte begrænsninger i den ellers tilladte åbningstid og/eller sortiment. Det skal understreges, at det kun er ved grove overtrædelser eller i gentagelsestilfælde, at sådanne begrænsninger kan foretages.

Indskrænkningerne i åbningstiden og sortimentet vil kunne foretages både i butikker omfattet af § 1 og i butikker omfattet af § 3 (sortimentsbutikker). Indskrænkningerne vil kunne idømmes uanset, at der også idømmes bøde efter § 8, *stk. 1*.

Som eksempel på indskrænkninger kan fx. tænkes, at en erhvervsdrivende, der ikke overholder butikstiderne på lørdage, fratages retten til at holde

»lange« lørdage eller helt forbydes at holde åbent om lørdagen. Som andet eksempel kan nævnes, at i en forretning, hvorfra der i den faste butikstid drives butik med ubegrænset varesortiment, kan den erhvervsdrivende helt fratages retten til at sælge øl, vin og spiritus, såfremt forretningen uden for den faste butikstid fungerer som sortimentsbutik og i dette tidsrum sælger øl, vin eller spiritus.

Til § 9

Loven foreslås sat i kraft den 1. april 1994.

Da lovningen om erhvervszoner skal sættes i kraft samtidig, er det i *stk. 1* fastsat, at industriministeren, som i den gældende lov, fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 6.

Bestemmelsen i *stk. 5* skal ses i tilknytning til lovforslag L 16 om forlængelse af visse frikommuneforsøg m.v., der er fremsat den 6. oktober 1993.

Indenrigsministeren vil i et ændringsforslag, der indsættes som et nyt *stk. 2* i lovforslagets § 2, forlænge adgangen for kommunalbestyrelser i frikommunerne til at tillade andre åbningstider for detailhandlen indtil udgangen af 1994.

Formålet med dette forslag er at sikre frikommunernes adgang til at opretholde de hidtil gældende ordninger, indtil den ny lov om butikstid træder i kraft, og forslaget forudsætter, at denne ordning bortfalder samtidig med, at lov om butikstid træder i kraft.